

Luchtverschijnsel. Toen ik in 1840 te Leiden studeerde en op een zomermorgen vroegtijdig naar buiten wandelde om te herboriseren, zag ik, buiten de Rhijnsburgerpoort op den weg naar Endegeest gekomen, bij eene eenigzins benevelde lucht terwijl de zon opkwam, loodrecht boven mijn hoofd de zonneschijf in al hare pracht schijnen, even als men dit bij het opkomen der zon aan de kim ziet.

Dit treffend en voor mij onvergetelijk schouwspel was geen gewone bijzon, zoo als die wel eens naast of rondom de zon wordt waargenomen. Ik zou zulk eene zonneterugkaatsing *tegenzon* noemen. Is dit verschijnsel dikwijls waargenomen en in welk natuurkundig werk kan men er eene beschrijving van vinden?

G. A. SIX.

A N T W O O R D E N .

Gildepenning. (IX, bl. 70.) Ter aangehaalder plaatse wordt opheldering gevraagd over eenen geelkoperen gildepennig waarvan de voorzijde een zeilend scheepje (*tjalk*) vertoont, waaronder men leest: *gij moet schoppe*, en de keerzijde eene *schop*, regtstandig op eenen grond met eenige grashalmpjes. Links eene C en regts eene S. Daarboven 203. Alles gegraveerd. — Die opheldering kan tweeledig zijn. — Vooreerst kan het *Gij moet schoppe* en de *schop* op den (*veen*)grond geplaatst zinspelen op het bedrijf van den schipper, die den uit het veen geschepten of *gestoken* turf vervoerde. Het kan dus een turfschippers gildepennig zijn van een groot gild, gelijk de no. 203 aanduidt. Maar omdat er niet vermeld wordt, dat de *tjalk* een bovenlast heeft van *turven*, zoo als bij den gebaggerden of *gestoken* turf vervoerende schepen het geval is, zoo wil eene andere uitlegging ons meer toelachen.

De *schop* was in 1786 en daaromstreeks een Oranje-symbool. In het Vervolg van Loon, IX bl. 375—376, pl. LXXI no. 742 is een *Oranjeschopje* van 1786 afgebeeld en beschreven, op welks steel gegraveerd staat:

*Ter eere van dien braave Vorst
Omdat zijn eere wordt bemorst
Wie dagt ooit aan een schoppe tijd
Ik draag een wapen van verwijt.*

In de aantekening t. a. p. leest men:

»La Pelle était une distinction des partisans du prince d'Orange »auxquels on donna le sobriquet de *schoppen*." — Onze tjalkschipper, in navolging van het *vivent les gueux*, liet bij zijnen naam C. S. en onder het middel van zijn bedrijf het: »*Gij moet schoppe*'' graveren. Het zeevolk, de binnenlandsche schippers en de scheepstimmerlieden en het wervenvolk, vooral te Amsterdam, was zeer oranjegezind in de dagen toen deze penning vervaardigd werd. Maar van waar die bijnaam *schoppen*?

J. D.

L.

Treurspel Jan Jacob. (XXIII, bl. 243; vgl. bl. 446). Aangaande dit onderwerp ontvingen wij eenen brief van den heer J. van Oosterwijk Bruijn te Amsterdam. Het volgende, daarin voorkomende, geeft een volledig antwoord op de vraag. BESTUUR.

»Dit stuk is door mij vervaardigd in 1813 — en niet in den handel gekomen, omdat het daarvoor niet bestemd was. — Daarenboven had de uitgever, die het bij vergissing gedrukt had zonder mijne toestemming, er het aangevoerde motto bijgevoegd, waardoor de verkeerde gedachte is ontstaan, dat het bespotten der regie mijn doel was geweest. — Jan Jacob is alleen bestemd geweest tot voordragt in een kunstlievenden vriendenkring, die ook reeds lang opgehouden heeft te bestaan. De tabak was de inkleeding der parodie. — Het heeft mij niet weinig verwonderd na 60 jaren herinnerd te worden aan een werk van mijne jeugd, waarvan ik destijds veel genoeg heb gehad, hoewel het geheel ontbloot is van dichterlijke waarde."

Kraam. (Vgl. XX. bl. 375; XXI. bl. 49, 371; XXII. bl. 39, 204, 636.) Dat *kraam* het ledekant beteekent, waarin de kraamvrouw na de bevalling eenigen tijd doorbrengt, wordt vooral duidelijk be-
wezen door de spreekwijze *uit de kraam komen of gaan*. De heer